

## РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Миколаївського національного аграрного університету

У діяльності ТОВ «Веселинівська МТС» ефективне управління ресурсами, персоналом та операційними процесами має ключове значення. Підготовка управлінців, здатних працювати з сучасними технологіями, координувати виробничі цикли, аналізувати дані та приймати рішення в умовах невизначеності, є важливим фактором стабільності. З огляду на це освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Миколаївського національного аграрного університету відповідає запитам реального сектору та сучасним вимогам аграрної галузі.

Програма має чітку логіку побудови та узгодженість освітніх компонентів, що дозволяє формувати у здобувачів ключові управлінські компетентності: стратегічне мислення, аналітичні навички, здатність працювати з сучасними інформаційними системами, розуміння принципів організації виробничих процесів. Позитивно оцінюю наявність дисциплін, що розвивають навички роботи з даними, управління проектами, цифровими платформами та корпоративними інформаційними технологіями. Зміст освітніх компонент програми сприяє розвитку здатності здобувачів адаптуватися до змін, працювати в умовах ризиків, а також приймати виважені рішення, базовані на аналітиці. Це відповідає сучасним тенденціям розвитку управління.

У контексті формування професійної компетентності аспірантів важливу роль відіграє дисципліна, що відповідає за розвиток навичок академічного письма. З огляду на реальні потреби роботи над науковими текстами та тривалий характер формування цих навичок, вважаю доречною внести таку пропозицію: розподілити викладання освітньої компоненти «Українська наукова мова» на два семестри – 2-й та 3-й, із навантаженням по 2 год. на тиждень у кожному семестрі. Ця пропозиція обґрунтовується тим, що формування навичок академічного письма – процес тривалий і поетапний. Аспіранти працюють над статтями та анотаціями, з рецензіями, презентаціями та елементами дисертаційних текстів на різних етапах навчання. Розподіл дисципліни на два семестри дозволить: забезпечити поступовість формування компетентностей; інтегрувати роботу над текстами в індивідуальні наукові траєкторії аспірантів; надати можливість системно відпрацьовувати навички письма в період активної підготовки наукових публікацій; підвищити якість академічних робіт та їх відповідність вимогам спеціалізованих видань.

Такий підхід відповідає реальним потребам аспірантів, які виконують наукові дослідження та готують публікації протягом усього періоду навчання.

У цілому освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» є змістовною, структурно виваженою й орієнтованою на підготовку сучасних фахівців. Програма забезпечує належний рівень професійної, дослідницької та аналітичної компетентностей, що може бути ефективно застосовано на сучасних підприємствах.

Програма відповідає стандартам вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент» і сприяє підготовці управлінців, здатних працювати в умовах змін та високої відповідальності. Рекомендую освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» до подальшої реалізації.

Заступник директора товариства  
з обмеженою відповідальністю  
«Веселинівська МТС»

20.01.2025



Андрій КЕМ



**ШЕВЧЕНКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА  
МИКОЛАЇВСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул.Шевченка, 34 с. Шевченкове Миколаївського району Миколаївської області, 57263  
тел. 684-485, факс 684-208, E-mail: [shevchenkootg@gmail.com](mailto:shevchenkootg@gmail.com) Код ЄДРПОУ 04375286

---

від 05.07.2025 р. № 403/02-30/25

**РЕЦЕНЗІЯ**

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»  
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент»  
галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право»  
Миколаївського національного аграрного університету

Як представник органів місцевого самоврядування та роботодавець, який зацікавлений у підготовці управлінських кадрів, здатних працювати в умовах сучасних викликів і розвитку територіальних громад, висловлюю позитивну оцінку освітньо-науковій програмі «Менеджмент» Миколаївського національного аграрного університету.

Програма відображає системний підхід університету до формування якісної підготовки майбутніх докторів філософії у галузі управління. Її структура є логічною, виваженою та відповідає вимогам стандарту вищої освіти. Освітньо-наукова програма охоплює фундаментальні, професійні, науково-дослідні та педагогічні компоненти, забезпечуючи здобувачам можливість формування цілісної системи компетентностей, необхідних як для наукової, так і для прикладної управлінської діяльності.

Зміст навчальних дисциплін програми є актуальним і відповідає потребам сучасного ринку праці, включно з викликами, які стоять перед органами місцевого самоврядування, економічними установами та бізнесом. Позитивно оцінюю наявність дисциплін, що спрямовані на розвиток дослідницьких навичок, удосконалення аналітичного мислення, опанування сучасних інформаційних систем та технологій управління, а також формування компетентностей у сфері менеджменту сталого розвитку територіальних громад.

Особливо цінною для підготовки майбутніх науковців є сильна дослідницька складова програми, яка включає участь аспірантів у наукових семінарах, конференціях, виконанні науково-дослідних проектів та підготовці наукових публікацій. Педагогічна практика дозволяє аспірантам здобути необхідний досвід викладацької діяльності, що є важливою складовою професійного зростання майбутніх докторів філософії. Кадрове забезпечення програми відповідає встановленим вимогам: до реалізації ОНП залучені кваліфіковані науково-

педагогічні працівники, які мають відповідні наукові ступені, досвід керівництва науковими дослідженнями та значний науковий доробок. Матеріально-технічна база університету дозволяє здійснювати освітній процес на належному рівні та створює сприятливі умови для проведення досліджень.

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» формує в аспірантів усі необхідні професійні, дослідницькі та аналітичні компетентності, які можуть бути застосовані в роботі органів влади, бізнесових структур, наукових та освітніх інституцій. Вона відповідає сучасним вимогам до підготовки висококваліфікованих фахівців і сприяє розвитку кадрового потенціалу регіонів та територіальних громад.

На підставі проведеного аналізу вважаю, що програма є якісною, змістовною та такою, що може бути успішно реалізована в Миколаївському національному аграрному університеті. Рекомендую освітньо-наукову програму «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» до подальшої реалізації.

Шевченківський сільський голова



Олег ПИЛИПЕНКО

## РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Миколаївського національного аграрного університету

У діяльності органів державної влади, зокрема органів Пенсійного фонду України, важливим є поєднання високої професійної компетентності, аналітичного мислення, здатності працювати з нормативною базою та великими обсягами інформації, а також уміння ефективно комунікувати з громадянами та інституційними партнерами. Саме тому підготовка управлінців, здатних працювати у складному адміністративному середовищі, має базуватися на сучасних вимогах і стандартах освітнього процесу.

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Миколаївського національного аграрного університету демонструє системність, структурованість та практичну орієнтованість, що відповідає потребам державних установ та організацій, які працюють у сфері публічного адміністрування, соціального захисту та інформаційної взаємодії з громадянами.

Програма відзначається чітко визначеною метою та послідовністю освітніх компонентів, які забезпечують формування у здобувачів комплексних компетентностей: управлінських, комунікаційних, аналітичних та дослідницьких. Структура програми охоплює як фундаментальні аспекти менеджменту, так і спеціалізовані дисципліни, що сприяють розвитку здатності працювати з інформацією, приймати обґрунтовані рішення та організовувати діяльність на основі сучасних управлінських підходів.

Дослідницька складова програми забезпечена на належному рівні. Аспіранти мають можливість готувати наукові публікації, брати участь у наукових заходах, проводити власні дослідження. Така діяльність сприяє глибшому розумінню управлінських процесів, розвитку навичок аналітики та аргументованого обґрунтування рішень, що є важливими для роботи у державному секторі.

Також слід відзначити якісне кадрове забезпечення програми та сучасну матеріально-технічну базу університету, що включає доступ до електронних ресурсів, навчальних платформ та наукових баз даних. Це створює сприятливі умови для формування професійних компетентностей аспірантів.

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» є комплексною, модернізованою та орієнтованою на формування висококваліфікованих фахівців, здатних працювати у середовищі підвищеної відповідальності, інформаційного навантаження та нормативної регламентованості. Вона відповідає стандартам вищої освіти та забезпечує розвиток компетентностей, які є затребуваними як у державному секторі, так і в інших сферах професійної діяльності.

Рекомендую освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» до подальшої реалізації як таку, що відповідає сучасним вимогам професійної підготовки управлінців.

Головний спеціаліст Сектору  
організаційно-інформаційної роботи  
Головного управління Пенсійного  
фонду України в Миколаївській області



Слизова ПОЗНЯКОВА

09.12.2024



Товариство з обмеженою відповідальністю  
«Миколаївський Хлібзавод № 1»  
Код ЄДРПОУ 37844650  
54028, Миколаївська область, місто Миколаїв,  
вул. В'ячеслава Чорновола, будинок 2-А

---

## **РЕЦЕНЗІЯ**

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти  
«Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти  
спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та  
право» Миколаївського національного аграрного університету

Товариство з обмеженою відповідальністю «Миколаївський хлібзавод № 1» – це підприємство харчової промисловості, що працює у режимі безперервного виробництва, забезпечує населення соціально важливим продуктом і здійснює щоденне управління великим виробничим колективом. Саме тому хочу підкреслити важливість формування висококваліфікованих управлінців, здатних працювати в умовах високої відповідальності та мінливих ринкових середовищ. Ознайомлення з освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» засвідчує, що вона відповідає вимогам до підготовки фахівців, орієнтованих на реальний сектор економіки.

Програма має чітку структуру, яка поєднує дисципліни циклів загальнонаукової, дослідницької, спеціальної (професійної), мовної та практичної підготовки. Такий підхід забезпечує здобувачам цілісне формування компетентностей, необхідних для роботи у виробничих компаніях.

Зміст навчальних компонент програми відповідає сучасним тенденціям розвитку науки менеджменту та практичним викликам підприємств харчової галузі. Значущими є дисципліни, присвячені інформаційним системам, цифровим технологіям, методам наукового аналізу та проєктній діяльності. Підготовка аспірантів у цих напрямках створює умови для формування аналітичного мислення та здатності впроваджувати зміни у виробничих системах.

Дослідницька складова програми є вагомою. Аспіранти активно залучаються до участі в конференціях, розробки й апробації результатів наукових досліджень, підготовки наукових публікацій. Це сприяє формуванню критичного мислення, відповідального ставлення до наукових процедур та вмінню узагальнювати значні обсяги інформації – навичок,

важливих для реалізації інновацій та удосконалення технологічних процесів. Педагогічна практика дозволяє здобувачам розвивати навички комунікації, роботи з аудиторією, передачі знань та наставництва. Ці компетентності є надзвичайно корисними також у виробничому середовищі, де керівник має бути здатним організувати роботу персоналу, проводити навчання, мотиваційні заходи.

Кадрове забезпечення програми відповідає сучасним вимогам. До освітнього процесу залучені висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, які мають досвід наукової, методичної та управлінської діяльності. Матеріально-технічні ресурси університету – електронні платформи, доступ до наукометричних баз даних, можливості для дослідницької роботи – забезпечують необхідні умови для якісної підготовки аспірантів.

У цілому освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» є сучасною, практикоорієнтованою та здатною забезпечити належний рівень підготовки управлінців, які можуть працювати в умовах високої відповідальності. Рекомендую освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» до подальшої реалізації в Миколаївському національному аграрному університеті.

Директорка товариства з обмеженою  
відповідальністю  
«Миколаївський хлібзавод № 1»



Альона РАКОВА

«25» грудня 2024 р.



СТВОРЕНІ, ЩОБ РОЗВИВАТИ

МИКОЛАЇВСЬКА МІСЬКА РАДА  
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА  
МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ  
«АГЕНЦІЯ РОЗВИТКУ МИКОЛАЄВА»  
вул. Адміральська, 20, м. Миколаїв, 54001  
e-mail: info@mda.mk.ua, web: www.mda.mk.ua  
Код ЄДРПОУ: 40451807

№ \_\_\_\_\_

На № \_\_\_\_\_

від \_\_\_\_\_

## РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Миколаївського національного аграрного університету

Агенція розвитку Миколаєва реалізує комплекс стратегічних проектів, спрямованих на економічне відновлення міста, модернізацію інфраструктури та підвищення якості міського середовища. Враховуючи цей контекст, підготовка фахівців, здатних поєднувати науковий підхід, управлінську компетентність та розуміння регуляторних вимог, є важливою умовою підсилення потенціалу місцевих інституцій розвитку. Освітньо-наукова програма «Менеджмент» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» Миколаївського національного аграрного університету відповідає цим потребам і заслуговує на позитивну оцінку.

Структура програми є послідовною та продуманою. Вона охоплює фундаментальні, професійні, дослідницькі та педагогічні компоненти, що забезпечує формування у здобувачів комплексних управлінських та науково-аналітичних компетентностей. Обсяг освітньої складової – 60 кредитів ЄКТС – відповідає вимогам чинних нормативних документів і забезпечує належний баланс між аудиторною підготовкою, практичною діяльністю та проведенням досліджень у межах дисертаційної роботи.

Зміст навчальних дисциплін програми враховує сучасні тенденції розвитку менеджменту, цифровізації, інноваційних процесів, управління проектами, організаційного розвитку. Для інституцій місцевого розвитку важливо, що аспіранти отримують знання й навички роботи з даними, аналітичними інструментами та методами дослідження, що підсилює якість управлінських рішень у процесі розробки та реалізації міських проектів.

Позитивним аспектом програми є сильна методологічна база, що включає дисципліни з методів наукового аналізу, організації досліджень та роботи з інформаційними системами. Такі компетентності є критично важливими для інституцій, що працюють у сфері стратегічного розвитку

громади, де рішення мають спиратися на об'єктивні дані, прогнозування, оцінку ризиків і системний аналіз.

Дослідницька складова програми створює умови для академічного розвитку аспірантів: участь у конференціях, підготовка наукових публікацій, розширення професійної комунікації, робота над дисертаційним дослідженням. Педагогічна практика сприяє формуванню важливих професійних компетентностей, необхідних для роботи у сфері освіти, комунікації та управління персоналом. Кадрове забезпечення програми відповідає вимогам до підготовки докторів філософії. До освітнього процесу залучено науково-педагогічних працівників із відповідними науковими ступенями, досвідом керівництва науковими дослідженнями й публікаційними результатами. Матеріально-технічна база університету, зокрема доступ до електронних ресурсів та міжнародних наукометричних баз, створює належні умови для навчання та виконання дослідницьких завдань.

Узагальнюючи, освітньо-наукова програма «Менеджмент» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент» галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» є сучасною, комплексною та такою, що відповідає потребам інституцій, діяльність яких спрямована на розвиток громад, реалізацію стратегічних ініціатив та управління складними організаційними процесами. Вона формує у здобувачів професійні, дослідницькі та управлінські компетентності, необхідні для ефективної роботи у сфері місцевого розвитку. Рекомендую освітньо-наукову програму «Менеджмент» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент» галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» до подальшої реалізації в Миколаївському національному аграрному університеті.

Директор



Віктор СІКАЛЕНКО

24.12.2024

## РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»  
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності  
D3 Менеджмент галузі знань D Бізнес, адміністрування та право  
Миколаївського національного аграрного університету

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» спрямована на підготовку докторів філософії у галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D3 «Менеджмент» та повністю відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», Постанові КМУ № 261, Наказу МОН № 1436 зі змінами, а також національній рамці кваліфікацій – рівень НРК–8.

Мета ОНП чітко сформульована та відображає сучасну місію університету: формування дослідників нового покоління, здатних продукувати нові управлінські знання, реалізовувати інноваційні дослідження, інтегруватися у світовий науковий простір та сприяти сталому розвитку суспільства.

ОНП містить чітку структуру, що складається з п'яти циклів: загальнонаукової, дослідницької, спеціальної професійної, мовної та практичної підготовки. Обсяг освітньої складової – 60 кредитів, що відповідає вимогам МОН. Структурно-логічна схема забезпечує логічний перехід від теоретичного фундаменту до науково-дослідної та педагогічної діяльності, відповідає принципам «навчання через дослідження».

Компетентності й програмні результати навчання сформульовані відповідно до Стандарту вищої освіти та мають високу внутрішню узгодженість. Матриці відповідності демонструють чіткий зв'язок між освітніми компонентами та результатами навчання.

Варто відзначити наявність дисципліни «Менеджмент сталого розвитку територіальних громад» – важливе поєднання менеджменту з регіональним розвитком; курс «Спеціалізовані (професійні) інформаційні системи і технології».

Підготовку за цією програмою забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та публікаційною активністю у виданнях, індексованих Scopus і Web of Science. Важливою перевагою є залучення практиків – топменеджменту підприємств, державних установ та представників громад.

Програма демонструє належне забезпечення наукових досліджень: доступ до електронних баз Scopus, Web of Science, ScienceDirect, Research4Life; електронний репозитарій; лабораторія менеджменту та професійних комунікацій; платформа Moodle; наявність міжнародних партнерств.

Програма демонструє зрілу систему внутрішнього забезпечення якості, включно з: регулярним моніторингом і переглядом ОНП; залученням стейкхолдерів (роботодавців, аспірантів, випускників); прозорими процедурами оцінювання; орієнтацією на студентоцентрованість та академічну доброчесність.

Сильними сторонами програми є: чітка логіка побудови й повна відповідність нормативним документам; сильний акцент на академічній доброчесності; інтеграція IT-інструментів, цифрових систем та сучасних аналітичних методів; практична спрямованість і залучення професіоналів галузі; спрямованість на сталий розвиток територій; повноцінне ресурсне забезпечення.

Враховуючи високий рівень програми, пропозиції є рекомендаційними та спрямовані на подальше зміцнення конкурентоспроможності: у вибіркового блоці дисциплін передбачити можливість поглиблення у стратегічний менеджмент та управління бізнес-аналітикою.

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Миколаївського національного аграрного університету є сучасною, науково обґрунтованою, структурно цілісною та повністю відповідає вимогам законодавства, стандарту вищої освіти. Вона демонструє високий рівень організації освітнього й наукового процесу, наявність ефективних механізмів забезпечення якості та значні можливості для реалізації потенціалу аспірантів. Рекомендую освітньо-наукову програму «Менеджмент» до подальшого впровадження та підтримки як таку, що відповідає сучасним вимогам національного та європейського освітньо-дослідницького простору.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор  
в.с. завідувача кафедри міжнародної  
торгівлі і маркетингу Київського  
національного економічного університету  
імені Вадима Гетьмана

Ольга ЯЦЕНКО



Підпис Яценко О.  
**ЗАСВІДЧУЮ**  
Заступник начальника відділу кадрів  
Київський національний  
економічний університет  
імені Вадима Гетьмана  
Ольга Яценко  
«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.